

Fiche toelichting fraude- en corruptierisico's in de bedrijfsvoeringsparagraaf

(versie februari 2025)

1. Aanleiding

- o Vanaf het verantwoordingsjaar 2022 is in de Regeling rijkbegrotingsvoorschriften (RBV) opgenomen dat de departementen in de bedrijfsvoeringsparagraaf (BVP) verplicht moeten rapporteren over de belangrijkste materiële fraude- en corruptierisico's binnen de organisatie en de maatregelen die zijn genomen om deze risico's te beheren.
- o Departementen hebben een vrije invulling in hoe zij deze fraude- en corruptierisico paragraaf vormgeven en uitwerken.
- o Vanuit verschillende departementen is er het verzoek om handvatten aan te bieden voor de uitwerking van de fraude- en corruptierisico paragraaf.
- o Dit fiche heeft als doel om de departementen een handvat te geven bij wat zij in de BVP kunnen rapporteren over de fraude- en corruptierisico's.

2. Toelichting

- o Ieder ministerie (eerste en tweede lijn) is verantwoordelijk ¹voor het voorkomen en tijdig detecteren van fraude en corruptie. Inzicht in preventie en beheersing van risico's op fraude en corruptie zijn hierbij van belang.
- o Voor het (centraal) in kaart brengen van frauderisico's kan worden aangesloten bij de reeds bestaande (decentrale) departementale risicoanalyses. Frauderisico's, die voortvloeien uit door derden aangeleverde gegevens waarvan de uitvoering van wet- en regelgeving afhankelijk is, vallen onder de reikwijdte van het departementale beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O). Voor het inzicht in deze frauderisico's kan worden aangesloten bij de risicoanalyses die in het kader van het [M&O beleid](#) worden uitgevoerd.
- o Er kan sprake zijn van interne fraude (door ambtenaren of bestuurders binnen het Rijk) of externe fraude (jegens het Rijk). Het gaat dus om fraude van zowel medewerkers van het ministerie met betrekking tot programmagelden (subsidies, uitkeringen, bijdragen, opdrachten, etc.) en apparaatsgelden (personele en materiële uitgaven) als van fraude door derden.
- o Naast fraude kan er ook sprake zijn van corruptie. Corruptie wordt vaak gezien als een vorm van fraude. Bij corruptie maakt iemand misbruik van zijn of haar positie voor persoonlijk of zakelijk gewin. Denk hierbij bijvoorbeeld aan omkoping of onrechtmatige verstrekkingen.

3. Uitwerking

- o Van de departementen wordt verwacht dat zij tijdig in kaart brengen en in de BVP rapporteren welke risico's op fraude en corruptie binnen het departement spelen en welke maatregelen zijn genomen om deze te beheersen. Dat geldt voor beide, hierboven genoemde, categorieën.
- o De rapportering in de BVP betreft de belangrijkste materiële risico's van een departement (circa 3 tot 5), zowel intern als extern. Het is dus niet nodig om een uitputtende lijst van *alle* frauderisico's op te nemen.
- o Bij het uitwerken van de fraude- en corruptierisico paragraaf in de BVP kan worden gedacht aan de volgende elementen:
 - o starten met het kort en bondig benoemen van de wijze waarop binnen het departement aandacht wordt besteed aan het voorkomen van fraude en corruptie;
 - o benoemen en toelichten of in het afgelopen jaar ([materiële meldingen of gevallen van fraude en/of corruptie](#)) hebben plaatsgevonden en welke acties hierop zijn ondernomen;
 - o benoemen waar de verantwoordelijkheid voor het voorkomen, detecteren en reageren op fraude- en corruptierisico's is belegd binnen het departement;
 - o toelichten van projecten en activiteiten die op het gebied van fraude- en corruptierisico's hebben plaatsgevonden in het afgelopen jaar. Eventueel kunnen ook geplande projecten en activiteiten voor het aankomende jaar benoemd worden;
 - o benoemen van de meest relevante materiële risico's. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van bulletpoints of als uitgeschreven tekst;
 - o in aanvulling hierop worden de beheersmaatregelen toegelicht die zijn genomen ter voorkoming van deze fraude- en corruptierisico's.

¹ Artikel 4.1 CW 2016 Verantwoordelijkheid van de ministers voor het begrotingsbeheer en de bedrijfsvoering

Disclaimer:

Dit fiche is een informatief document ter toelichting. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft geen status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.